A/PNL/731/4.11.2026

Nr.6867A/04.11.2026

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Către: Domnului Dumitru Chisăliță, Ministrul Energiei

De la: Sebastian-Ioan Burduja, Deputat PNL, Circumscripția Electorală Nr. 42 București

Obiectul întrebării: Oprirea integrală a producției nucleare de la Cernavodă în sezonul rece 2026-2027 și stadiul retehnologizării Unității 1, a cărei durată de viață proiectată expiră în anul 2027

Stimate Domnule Ministru,

România intră în această iarnă fără producție nucleară, pentru că Unitatea 1 de la Cernavodă a fost oprită controlat la 28 iulie 2026, iar Unitatea 2 la 13 august 2026, din cauza nivelului scăzut al Dunării în bazinul de aspirație al pompelor. Prin Hotărârea Comitetului Național pentru Situații de Urgență nr. 25 din 28 octombrie 2026, care prelungește cu 30 de zile starea de alertă instituită prin Hotărârea nr. 15/2026 și prelungită prin hotărârile nr. 21/2026 și nr. 23/2026, se consemnează că repunerea în funcțiune a celor două unități nu este posibilă în cursul lunii noiembrie 2026. La 29 octombrie, Societatea Națională Nuclearelectrica a confirmat că ambele unități rămân în stare oprită sigură, nivelul apei crescând cu circa 10 centimetri, insuficient și nesustenabil.

Cele două unități însumează aproximativ 1.400 MW și acoperă, în condiții normale, circa o cincime din electricitatea produsă în România, în bandă, exact segmentul care lipsește la vârful de seară. Rectificarea bugetului Nuclearelectrica, aprobată de acționari la 29 octombrie 2026, reduce energia livrată de la 9.080 la 6.743 GWh, veniturile totale de la 5,835 la 4,964 miliarde de lei, profitul net estimat de la 2,065 la 1,178 miliarde de lei, iar dividendele propuse de la 683 la 240 de milioane de lei. Diferența se acoperă din importuri și de pe piața pentru ziua următoare, unde media lunii octombrie a fost de 1.277 lei/MWh, față de 927 lei/MWh în septembrie și 629 lei/MWh în iulie.

Al doilea termen critic se apropie în același timp, fiindcă durata de viață proiectată a Unității 1 se încheie în 2027, iar o decizie care ține de securitatea energetică a României așteaptă avizul Comisiei Europene pe ajutor de stat. Comisia a deschis la 16 aprilie 2026 investigația aprofundată în cazul SA.117704, privind pachetul notificat de România în ianuarie 2026, de aproximativ 3,2 miliarde de euro valoare nominală, care cuprinde un grant de 600 de

milioane de euro, garanții de stat, un contract bidirecțional pentru diferență pe 30 de ani și un mecanism de protecție la modificări de reglementare. Îndoielile Comisiei privesc proporționalitatea pachetului, efectele asupra concurenței și conformitatea cu art. 19d alin. (2) din Regulamentul (UE) 2024/1747.

Partea de finanțare avansează totuși, iar la 29 octombrie 2026 adunarea generală extraordinară a Nuclearelectrica a aprobat, cu 99,877 % din voturile exprimate, contractarea unei finanțări de 800 de milioane de euro de la Banca Europeană de Investiții, prin două contracte de câte 400 de milioane de euro, destinate retehnologizării Unității 1. Tot la 29 octombrie, la Luxemburg, în marja Consiliului Energie, ați solicitat sprijinul statelor din Alianța Nucleară pentru acest proiect, în consultarea publică de 30 de zile deschisă de Comisie. Demersul este corect și merită susținut, iar Parlamentul poate contribui la el.

Al treilea proiect nuclear este, în schimb, practic suspendat, iar nota publicată de Nuclearelectrica în octombrie 2026 arată că peste 80 % din condițiile asociate deciziei finale de investiție pentru centrala cu module mici de la Doicești, aprobate prin hotărârea adunării generale nr. 1 din 12 februarie 2026, rămân neîndeplinite, între care acordul-cadru cu partenerul american și angajamentul obligatoriu privind achiziția modulelor. La 29 octombrie, adunarea generală a aprobat, cu 90,134 % din voturi, restrângerea activității RoPower Nuclear pe șase luni și reducerea cu cel puțin 60 % a personalului implicat, cu un raport intermediar până la 31 decembrie 2026.

Proiectul de la Doicești are o dimensiune care depășește bilanțul unei companii. Tehnologia de module mici aleasă acolo este americană, iar parteneriatul româno-american în domeniul nuclear civil a adus României acces la o filieră tehnologică pe care nicio altă relație externă nu i-a deschis-o. Statele Unite rămân singurul aliat care a tratat energia nucleară a României ca pe o chestiune de securitate comună, nu ca pe o anomalie de corectat. Suspendarea activității RoPower lovește, așadar, într-un activ strategic al relației bilaterale, iar reluarea lui depinde de acordul-cadru cu partenerul american și de angajamentul privind achiziția modulelor.

Al doilea dosar pe care îl ridic ține de apă, și el este mai vechi decât criza din acest an. Nivelul Dunării în bazinul de aspirație al pompelor de la Cernavodă depinde de regimul hidrologic al fluviului și de lucrările de amenajare din amonte, iar un asemenea regim se gestionează prin lucrări hidrotehnice, nu prin comunicate. România discută de ani lucrări de amenajare pe Dunăre, pentru navigație și pentru asigurarea debitelor tehnologice, fără ca o politică publică asumată să fi ajuns în fața Guvernului. Dacă aceste lucrări ar fi fost promovate la timp, discuția despre oprirea a 1.400 MW în plină iarnă ar fi arătat altfel.

Apreciez că, la nici zece zile de la preluarea mandatului, ați mers la Luxemburg și ați cerut sprijinul statelor din Alianța Nucleară pentru retehnologizarea Unității 1, iar aceasta este exact atitudinea pe care dosarul o cerea.

Nuclearul produce în bandă, la cost previzibil, cu combustibil fabricat în țară, iar sursele intermitente nu acoperă vârful de seară și nu înlocuiesc 1.400 MW în bandă, oricât s-ar instala. România are know-how, are apă grea de la Drobeta și are amplasamente autorizate. Cumulul situațiilor de mai sus, cu două unități oprite din cauza apei, cu o retehnologizare care așteaptă în analiza Comisiei și cu un proiect de module mici suspendat, lasă România fără cea mai sigură parte a producției proprii într-un an în care prețul pe piața pentru ziua următoare a depășit deja 1.200 lei/MWh, și cere un răspuns public clar.

Având în vedere aceste considerente, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și al art. 198-205 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, cu modificările și completările ulterioare, vă adresez următoarele întrebări:

1. Care este, la data prezentei întrebări, prognoza oficială de repornire a Unităților 1 și 2 de la Cernavodă, pe fiecare unitate în parte, și ce praguri hidrologice trebuie atinse pentru fiecare?
2. Ce lucrări tehnice au fost identificate pentru a face producția de la Cernavodă independentă de variațiile de nivel ale Dunării, care este valoarea lor estimată și în ce orizont de timp pot fi realizate? Vă rog să precizați dacă există un proiect aprobat pentru adaptarea prizei de apă.
3. Care este costul suplimentar suportat de Sistemul Electroenergetic Național pentru înlocuirea celor aproximativ 1.400 MW, defalcat pe importuri și pe producție internă de înlocuire, pentru perioada 28 iulie - 31 octombrie 2026?
4. A promovat Ministerul, în ultimii ani, o politică publică pentru lucrări de amenajare hidrografică pe Dunăre care să asigure debitul tehnologic necesar centralei de la Cernavodă, prin ce documente și la ce dată, iar dacă un asemenea demers a existat, din ce motiv nu a ajuns să fie adoptat?
5. Care este stadiul procedurii în cazul SA.117704 privind retehnologizarea Unității 1, ce observații a transmis România în consultarea publică deschisă de Comisie, câte state din Alianța Nucleară au susținut poziția României la reuniunea din 29 octombrie 2026 și ce termen estimați pentru decizia finală?
6. Ce se întâmplă cu Unitatea 1 dacă decizia Comisiei nu intervine înainte de expirarea duratei de viață proiectate în 2027, există un scenariu de prelungire a exploatării avizat de Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare și ce variante are Guvernul pentru a duce retehnologizarea la capăt pe răspundere națională, cu finanțare internă și cu renotificare?
7. Care sunt condițiile financiare ale celor două contracte de câte 400 de milioane de euro cu Banca Europeană de Investiții și ce garanții de stat presupun?
8. Care este calendarul evaluării tehnico-economice complete a proiectului de la Doicești, pe care ați anunțat-o la audierea din Parlament, și ce variante include planul de contingență aprobat de adunarea generală?

9. Care este expunerea financiară totală a statului în proiectul de la Doicești până la această dată, pe surse de finanțare, și ce sume ar deveni nerecuperabile în cazul abandonării proiectului?
10. Ce demersuri face Ministerul pentru relansarea cooperării româno-americane în domeniul nuclear civil, inclusiv pentru finalizarea acordului-cadru cu partenerul american în proiectul de la Doicești și pentru accesarea instrumentelor americane de finanțare, și la ce nivel au loc aceste discuții?
11. A identificat Ministerul, în analiza de început de mandat, situații în care fundamentarea, promovarea sau amânarea deciziilor pe portofoliul nuclear, pe proiectul de la Doicești și pe lucrările de amenajare pe Dunăre s-a abătut de la interesul public, și intenționați să dispuneți o verificare a Corpului de control asupra modului în care au fost gestionate aceste trei dosare de către structurile responsabile?
12. Intenționați să cereți la nivelul Consiliului revizuirea calendarului de închidere a capacităților pe lignit, atâta vreme cât România rămâne fără cele 1.400 MW nucleari, și ce prevede strategia Ministerului pentru înlocuirea capacității în bandă în orizontul 2030? Vă rog furnizați orice alte date relevante pentru opinia publică.

Domnule Ministru, vă adresez aceste întrebări la începutul mandatului dumneavoastră, într-un dosar pe care îl susțin, fiindcă energia nucleară rămâne, alături de hidroenergie, gaz și cărbune, coloana vertebrală a unui sistem energetic sigur și ieftin. Am deplină încredere în capacitatea dumneavoastră și a echipei Ministerului de a duce retehnologizarea Unității 1 la capăt, iar demersul meu vine în urma solicitărilor primite de la consumatori casnici și industriali care resimt direct efectul opririi celor două unități în facturi. Sunt conștient că nivelul Dunării nu ține de decizia niciunui ministru și că problemele s-au acumulat de-a lungul multor ani. Îmi exprim deplina deschidere de a sprijini din Parlament orice măsură necesară și, pentru a putea ancora discuția în date la zi, vă rog să-mi răspundeți la întrebările de mai sus în scris, în termenul prevăzut de Regulamentul Camerei Deputaților.

Cu deosebit respect,

Sebastian-Ioan BURDUJA

Deputat PNL